

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՍՐՏԷ՝ ԽՕՍՔԵՐ

Ամեն ասեմ ձեզ թե եւ ոչ
յիօրայէի այսպիսի հաւատ
գոյի: ՂԱՌԿ. Է. 9

Յիսուս, Գալիլիոյ լճակին շուրջ եղող քաղաքներուն և գիւղերուն մէջ, իր քարոզչական շրջանը աւարտելէն վերջ, Կափառնայում եկաւ: Կափառնայում կը բռնակէր այդ շրջանին, Հռովմայեցի հարիւրապետ մը, որուն սիրելի ծառան մահաւմերձ հիւանդ էր: Հարիւրապետը երբ իմացաւ որ Յիսուս Կափառնայում եկած է, խնդրեց հրեայ ծերերէն, որ իր կողմէն միջնորդեն Յիսուսին քով՝ իր հիւանդ ծառայի մօտին: Հրէից ծափերը եկան և Յիսուսին ներկայացուցին Հռովմայեցի հարիւրապետին խնդրանքը, ըսելով նաեւ թէ հարիւրապետը շատ բարի և ազնիւ անձնաւորութիւն մըն է: Կը սիրէ մեր ազգը և մեր ժողովարանը ինք շինել տուած է: Կետեալբար կ'արժէ որ իրեն ընէք այս շնորհը:

Յիսուս որ իր քարոզչութեան շրջանին, օտարազգիներու և մանաւանդ Հռովմայեցիներուն հանդիպելու շատ առիթներ չէր ունեցած՝ հարիւրապետին այս խնդրանքով կրկնապէս շահագործուած՝ դէպի հարիւրապետին բնակարանը ուղղուեցաւ:

Սակայն հազիւ թէ տանը մօտեցած, հարիւրապետը իր բարեկամներու միջոցաւ լուր կը դրկէ, ըսելով թէ ինք արժանի չի նկատեր ինքզինքը, իր յարկին տակ ընդունելու զՅիսուս, այդ իսկ պատճառաւ, չէ համակարգած անձամբ կատարելու իր խնդրանքը, այլ թող հրամայէ, և ինք վստահ է, որ իր ծառան պիտի բուժուի: Յիսուս որ դժբախտաբար շատ քիչ այս կարգի աշննական հաւատացեալներու հանդիպած էր, սքանչացաւ այս օտարական զինուորականի հաւատքին վրայ, և գառնալով իր շուրջը կեցողներուն՝ ըսաւ. «Ըշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ ամբողջ Իսրայէլի մէջ այս կարգի հաւատացեալի մը չ'հանդիպեցայ»:

Հոս, աւետարանական այս գեղեցիկ դրուագին մէջ, պատմութիւնը կը գառնայ

Հռովմայեցի հարիւրապետի մը, և իր հիւանդ ծառային շուրջ, սակայն երեք շատ յատկանշական կէտեր կան այս պատմութեան մէջ, որոնք կարծես պահ մը մոռցնել կուտան մեզի հիւանդ ծառայի բժշկութեան հրաշքը: Այդ յատկանշելի երեք կէտերը, Հռովմայեցի հարիւրապետի անձին շուրջ եղած վկայութիւններն են: Առաջին՝ հրեայ ծերերու վկայութիւնը թէ արժանի է որուն զշնորհս զայս առնես: Երկրորդ՝ հարիւրապետին անձնական վկայութիւնը թէ չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանցես: և երրորդ՝ Յիսուսի վկայութիւնը թէ ամէն ասեմ ձեզ թէ և ոչ յիօրայէի այսչափ հաւատաւ գոյի: Երեք իրարմէ տարբեր, բայց զիբար լրացնող վկայութիւններ՝ անձի մը մօտին:

Ամէն մարդ իր կեանքին մէջ, երեք վկաներ ունի, ինք, իր ընկերը կամ դրացին, և Աստուծոյ, և անհատի մը բարոյական, ընկերային և կրօնական արժանիք այս երեք վկայութիւններով կը չափուի առհասարակ:

Առաջին անձնական վկայութիւնը. մեր առաջին վկան մենք ենք, մենք՝ որ կերպով մը կ'ընդհանն ենք մեր բոլոր գործերուն և արարքներուն. և պարագաներու բերումով, մեր անձնական վկայութիւնը կամ խոստովանութիւնը մեր նկարագրը դուրս ցայտեցնող ամենէն յայտարար նշանն է:

Մարդիկ սակայն առհասարակ միշտ լուր կարծիք ունին իրենք իրենց մօտին. ասիկա մարդկային բնութեան, կամ ըսենք տկարութեան մէկ յատկանշելի իրողութիւնն է: Մեր անձը, որչափ ալ անարժէք և խեղճ լինի, միշտ լաւագոյնին հաւատարեք կը ներշնչէ մեզի, և մենք բնաւ ինքզինքնուս թոյլ չենք տար զայն ստորագնահատել, երբ համեմատութեան դնել ուզենք ուրիշներու հետ, և անձնասիրութիւն կամ եռկուռածը ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ արգասիքը մարդկային այս զգացումին:

Իրողութիւնը այս կերպ ըլլալէն վերջ, հիանալի և ցնցող ըլլամբ մեր տպաւորութիւնը, երբ հռովմայեցի զօրականին պէս բացառութիւններ, զան վկայելու իրենք իրենց մօտին թէ չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանցես:

Կեղծ անհետսութեան, և կամ պատ-

չան վարուեցողութեան մը պայմանադրականութեան շեշտը է՝ որ կը զգացուի հարիւրապետի այս ընթացքին մէջ, այլ զիտակից ու լուսաւորուած հոգիի մը պատկառանքը իրմէն գերի վեր անձնաւորութեան մը առկէ, Հարիւրապետը կը հաւատայ Յիսուսի աստուածային ուժին, եւ կ'ընդունի թէ Յիսուս գերազոյն կամքի ներկայացուցիչն է, ինչպէս ինք իբրեւ զիստորական աշխարհիկ ուժի ներկայացուցիչն է: Հետեւաբար, հրաման մը միայն պիտի բաւէր ներգործող ազդեցութիւնը ընելու իր ծառայի կեանքին վրայ: Յիսուս կ'ըզգայ հարիւրապետի հոգեկան վիճակը, եւ կը յատնանչէ հաւատացեալը:

Ոչ նուազ յատկանշական է նաեւ հրէից ծերերու բարի վկայութիւնը ստար Հռովմայեցի մը մասին. «Թէ արժանի է որում զշնորհս զայս առնես:» Ստարականները առհասարակ չեն սիրուի զիրենք շրջապատող ժողովուրդէն. անձնասիրութեան չափ զօրաւոր է նաեւ, ցեղասիրութիւնը մանաւանդ հրէից մօտ: Թող թէ աշխարհի վրայ չկայ ժողովուրդ մը որ ըլլայ ամբարն օտարատես, նախանձայն ու արարտաւան՝ քան հրեան: Անիկա Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդն էր, ու չէր գոհանար միայն երկրի թագաւորութիւնը ունենալէն, ու կը յաւակնէր ունենալ նաեւ երկինքը, ու իրեն ընել այն բոլորը զոր Աստուած կընար ստեղծած ըլլայ: Յետոյ, մենք ընդհանրապէս ժլատ ու զօռաբանհեղ իմր ընկերոջ արժանիքը գնահատելուն մէջ, մարդկային հազարաւոր նկատումներ արգելք կը հանգիստանան մեր այդ կեցուածքին, իրողութիւնը այս կերպ ըլլալէն վերջ՝ դարձեալ հրացումով կը դիտենք հարիւրապետին անձը, ուրիշներու կողմէն իրեն ընծայուած այս բարի վկայութեանց համար:

Սակայն հարիւրապետը գերազանցօրէն կը մեծնայ մեր մտածումին մէջ, երբ կը լսենք մարդկային բոլոր վկայութիւններէ գերի վեր, Աստուծոյ վկայութիւնը իր մասին: Մարդիկ կրնան թիրեւ ծուռ նըկատումներէ տարուած թերանալ ճշմարտութեան նկատմամբ. բայց Յիսուսի վկայութիւնը թէ «Ամէն ասեմ ձեզ թէ եւ ոչ յիւրայեւի այսչափ հաւատս գտի», լուսապսակի մը մէջ կ'առաքինազարդէ Հռովմայեցի հարիւրապետին գէմքը:

Սակայն հարիւրապետի մասին եղած այս վկայութիւնը իրական յուզումով մէն է կարծես որ կ'արտայայտուի Յիսուսի կողմէն, վիշտի եւ ուրախութեան կրկնակ հանգամանքներով: Վիշտի՝ որովհետեւ ամբողջ իսրայէլի մէջ չէր գտնուած մէկը, որ Յիսուսի նկատմամբ իր ունեցած հաւատքին մէջ հաւասարէր այս ստարականին. ուրախութեան՝ որովհետեւ Յիսուսին հաւատացող այս ստարական հեթանոսը, նախագուռն ու ռահվիրան կը հանգիստանար հեթանոս աշխարհին, որոնք արեւելէն եւ արեւմուտէն պիտի գային լեցնելու Աստուծոյ արքայութիւնը, ինչպէս կը մարգարէանար Տէրը իր առաքելութեան առաջին օրերուն իսկ: Եւ Հռովմայեցի հարիւրապետը առաջինն էր ապագայ քրիստոնէայ կեկեղեցին կազմող այդ քաղիքներուն, որ այսպէս գիտաւորի մը նման կը յայտնէր հորիզոնի վրայ, բարեգոյշակ աստղի մը ձեւով, Աստուծոյ թագաւորութեան առաջին օրերուն:

Պահ մը կանգ առնենք մինչեւ հիմա ըստծաներուն առջեւ, եւ հարցնենք մենք մեզի թէ ինչն էր այն Հռովմայեցի հարիւրապետին առաքելութիւնները, որոնք զինք մարդոց եւ Աստուծոյ բարի վկայութեանց արժանի կացուցին: Պատասխանելով առաջարկուած հարցին՝ ըսինք թէ հարիւրապետը օժտուած էր քրիստոնէութեան պահանջած հետեւեալ երեք առաքելութիւններով. համեստ էր, ազնիւ եւ բարեսէր էր, եւ հաւատացեալ էր: Համեստ, որովհետեւ Հռովմայեցի մը, այսինքն իշխող ցեղին զինուորական ներկայացուցիչը ըլլալով հանդերձ, ինքզինքը անարժան նկատեց զՅիսուս իր յարկին տակ ընդունելուն: Երկաթ օրէնքներու յոխորտ եւ արհամարհանքով լեցուն այս ներկայացուցիչները միայն ատելութիւն ունէին հրէից նկատմամբ, ինչպէս սովոր են միշտ յաղթողները պարտուածներու նկատմամբ: Ազնիւ՝ որովհետեւ իր հիւանդ ծառային համար հայրական գուրգուրանք եւ հոգածութիւն ցոյց կուտար. բարեսէր՝ քանզի հրէից համար ժողովարան մը կառուցանել տուած էր. եւ իբրեւ պսակ այս առաքելութեանց հաւատացեալ էր, որովհետեւ հաւատաց Յիսուսի գերազանց անձնաւորութիւն մը ըլլալուն: Եւ շնորհիւ իր այս առաքելութեանց ան

Ե Ր Ա Ն Ի Ն Ե Ր

(ՄԱՏՅԹԵՈՍ)

Հողը իր ոսկին էր դիզեր կաշեբուս կուրծքին վրայ: Աստուծոյ օրհնութեան պէս առատ, նման հարսանեկան հանդիսութիւններու պատրաստուող իշխանուհիին՝ արքայական ճոխութիւններով պնտուած, և լուրթ երկինքն իր անհունութիւններով՝ փետայ: Ոսկի ալիքներն անհուն դաշտերու, կը համբուրուին կը ծափեն և ծառերը կը պարեն իրիկուան մեղմ զեփուռներէն ալեկոծ:

Անթիւ ժապաւէններ արծաթեայ, դաւարագեղ կողերէն բլուրներու կը քակուին ու ճկոտ մը գերմարդկային կը վարէ բընութեան համանուագն այս վսեմ:

Յիսուս իր ոսկիով բեռնաւոր կը բարձրանայ բլուրն ի վեր և մենք կը հետևէինք իրեն: Կը հասնինք բլուր մը ձիթենիներով ծածկուած: Պահը սրտառուէ էր ու վսեմ: Իր դէմքը ազամանդ կը ճառագայթէ և մեր շըլպապտը կարծէք լոյսով կը յորդի:

Ան մեղմ բայց տիրական ծայրով մը կ'ըսէ, և Հանգչեցէք հոս, և պատրաստուեցէք Աստուծոյ խորհուրդով հազորդութեան, շատ բնիկներ ունիմ ձեզիս:

անմահացաւ աւետարանի ոսկեղէն էջերուն մէջ, և սերունդներու յիշողութեան առջև:

Ամէն մարդ այս աշխարհին մէջ անծանօթ օտարական մըն է, Հոռվմայեցի զօրականին պէս, և անծանօթ պիտի մնայ յաւիտեան, եթէ իր գործերը, իբրև անմահ յիշատակարաններ, չբարշխաւորեն իր արժանաւորութիւնը, եթէ իր կեանքը ներշնչարան մը և օրինակ մը չըլլայ իր նմաններուն, եթէ մանաւանդ չի հաւատարմորէստոսի և Քրիստոսի քարոզած ճշմարտութեան: Ու անիկա անծանօթ պիտի մնայ նաև անգնեականին մէջ, երբ օր մը յաւերժօրէն փակուին իր աչքերը այս կեանքի լոյսին, եթէ չէ կրցած իր առաքինութիւններով ինքզինքը արձանագրել տալ կենաց գպրութեան մատենանին մէջ:

Է.

Կ'ընկողմանինք ամառնային ծաղիկներով աստեղագարդ դալարութիւն մէջ եւ Յիսուս կը նստի ժայռի մը վրայ ու կ'ըսէ.

«Երանի անոնց որ հոգիի անդորրութիւն ունին վասնզի անոնք երջանիկ են»:

Երանի անոնց որ Նիւթին գերին էն, քանզի ազատ են անոր երկրաքարէ կապանքներէն»:

Երանի անոնց որ կը յիշեն իրենց ցաւը, քանզի ուրախութեան ճամբան տառապանքով է սալալատակուած»:

Երանի անոնց որ անօթութիւն ունին բարեքի: Գեղեցիկութեան և ճշմարտութեան, պիտի հասնին իրենց նպատակին»:

Երանի բարեսէրներուն, անոնք պիտի մխիթարուին իրենց ըրած բարեքով»:

Երանի սրտով մաքուր եղողներուն, անոնք պիտի միանան Աստուծոյ»:

Երանի խաղաղասէրներուն, անոնց հոգին պիտի յաղթէ կիրքին ու կոկիւնը»:

Անոնք ամայեցի պարտէզներու պիտի վերածեն. ձիւր պիտի խուսեն մարդիկ, բայց պիտի չկտորեն ոչ մէկ ծառ, պիտի չճգնեն ոչ մէկ ծաղիկ»:

Երանի ճշմարտութեան սիրոյն հալածուողներուն, որովհետեւ անոնք ուշ կամ կանուխ պիտի նուաճեն հալածանքը՝ ճշմարտութեան յաղթանակով»:

Ուրախացէք և հրճուեցէք ձեզմով եւ ձեր մէջ պիտի հաստատուի Երկինքի թաղաւորութիւնը: Այդ թաղաւորութեան կին երգիչները հալածուեցան, դուք ալ պիտի հալածուիք, ձեր փառքն ու վարձատրութիւնը անոր մէջ է»:

Դուք երկրին աղն էք, ձեզմով պիտի համեմուի ու անուշայ մարդոց սրտին սեղանը»:

Դուք աշխարհի լոյսն էք, խաւարի ու խեղճի հալածիչը, խաւարի թունաւոր ճիւղներէն պիտի ազատէք մարդկութիւնը հաստատելով այդ լոյսը աշտարակներու վրայ, լուսաւորելու ճամբան որ ճշմարտութեան քաղաքը կը տանի»:

Ես չեկայ կործանելու հինը, այլ հաստատելու նորը, որովհետեւ հին կարգեր կ'իյնան և նորեր անոր տեղը կը գրաւեն, այո, Աստուծոյ կամքն է: Հինին տեսակաւութիւնը կ'ապականէ եթէ քայլ չպահէ Աստուծոյ հետ: Կեանքս կարճ է ու օրերս հաշուուած: Կանգնեալս եմ իմ իմաստներս: